

El pintor i la Lluna

El Museu Darder de Banyoles presenta una antològica de Rafael Pi i Cros, un artista autodidacte que reinterpretava les grans batalles de la història. La mostra s'organitza quinze anys després de la seva mort.

. Reinterpretació que el pintor va fer de la guerra dels Segadors. Foto: ARXIU FAMILIAR.

En Rafael Pi i Cros era un home particular. Tocava de peus a terra i potser per això quan li parlaves de l'arribada de l'home a la Lluna, amb un posat mig murri mig desafiant, et deia que tot allò eren collonades (paraula que es va apropiat en Josep Pla) i després t'etzibava que aquells astronautes que deien que van dir allò "d'un petit pas per a l'home però un gran pas per a la humanitat" en realitat no s'havien mogut del desert de Nebraska, allà on en John Ford rodava els westerns i on, segons el nostre heroi, es va viure el simulacre que va portar Neil Armstrong, Edwin Aldrin i Michael Collins a l'últim cul de món. L'anècdota no tindria rellevància si no fos perquè en Rafael Pi i Cros, que era un pintor vocacional –va començar a dibuixar als vuit anys, els dies de mercat a la plaça dels Turers–, un artista sense sort que no ha entrat en la memòria dels tractats, era tan apassionat de la història que sobre aquest tema va

construir gran part del relat de la seva obra.

La crònica no és complicada. Era un fill de casa pobre que als catorze anys va començar a treballar com a pintor industrial. Va aprendre música i va fer classes de dibuix amb Joan Carrera i Manel Pigem, conegut com a Pigem Vell, un savi que li va ensenyar a estimar l'art, un home que, tot i estar impedit i prostrat en un llit, li va mostrar els petits secrets, confessables, de Goya, Rembrandt, dels clarsobscurs de Zurbarán i Ribera. La Guerra Civil va marcar els anys d'aquell noi que volia ser pintor però es va trobar que després de lluitar amb la República i d'haver estat a punt de ser afusellat perquè va denunciar l'estraperlo que feien amb la llet els oficials fidels a Negrín, quan es va acabar la conflagració, es va veure obligat a marxar a l'exili per trobar acollida a Perpinyà. Immigrant sense papers, pagès sense vocació, dos anys més tard va tornar a Banyoles a pintar parets, la qual cosa li va ensenyar els misteris de la barreja de colors. "Quan tens l'ofici industrial de pintor de parets –explicava– és molt més senzill d'imitar els colors. Si, per exemple, havíem de fer un color crem, el fèiem, per exemple, a la cola o el fèiem al plàstic, i si no hi havia plàstic el fèiem a la cola. Sabíem que s'hi havia de posar blanc i un punt d'ocre i fèiem el color."

Arrelat a la terra, Rafael Pi va entendre que, com deia Cortázar, es podia fer la volta al dia en vuitanta mons i així va convertir la seva passió històrica en doll d'inspiració. I ho va fer amb un estil propi, més didascàlic que irònic, que es distanciava de les interpretacions amanerades tan presents en el segle XIX.

En la mostra que fins diumenge es pot veure al Museu Darder, el visitant pot sentir-se aventurer i recórrer grans cites i batalles que van des de l'Alt Egipte fins a la Segona Guerra Mundial, passant per fites cabdals com la caiguda de Cartago a Zama, el jurament del Cid a Santa Gadea, la guerra dels Segadors, la victòria de Napoleó a Wagram, els setges de Girona, l'Oest Americà o la Revolució Mexicana. Sigui en format gran, mitjà o miniatura, siguin retrats o escenes èpiques, l'obra de Pi ens endinsa en el túnel del temps. Les pinzellades, amb una certa influència impressionista, fan descobrir a l'espectador que el color, el moviment i el paisatge no són sinó la sang

que ajuda a crear un món. Un món que Rafael Pi imaginava des d'un estudi des del qual no es veia la Lluna, la tenia dins del cap i ell quasi mai la va pintar.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 07-04-2016 Pàgina 20

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/956169-el-pintor-i-la-lluna.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui